

OPONENTNÍ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

Téma práce: Využitie manažérskeho účtovníctva v riadení podniku

Autor práce: Ing. Anna Jacková, Ph.D.

Oponent: doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

Rozsah práce: 100 stran

Posouzení disertační práce je orientováno zejména na zhodnocení významu habilitační práce pro obor, dále vyjádření k postupu řešení daného problému, použitým metodám a splnění vytčeného cíle. Dále bude hodnocena formální a jazyková úroveň práce a také logický rámec, v němž je zpracována daná problematika.

Aktuálnost tématu habilitační práce

Manažerské účetnictví dnes stále více podniků využívá jako významný nástroj firemního řízení, neboť poskytuje managementu celý soubor informací, které mají spíše interní charakter. Manažerské účetnictví není (až na výjimky) regulováno státem, o jeho struktuře a využití management rozhoduje sám, ale musí zajistit pro finanční účetnictví průkazné podklady o stavu a změně zásob vytvořených vlastní činností. Zahrnuje nejen prvky finančního a nákladového účetnictví, ale také vnitropodnikového, které reflektuje vztahy uvnitř účetní jednotky.

Podklady, které poskytuje manažerské účetnictví, využívá stále více organizací pro potřeby strategického řízení. V posledních letech nastaly v této oblasti určité změny, manažerské účetnictví se stále více zaměřuje na rozhodující faktory úspěchu (critical success factors), přechází od pouhého porovnávání skutečných a plánovaných výnosů a nákladů k orientaci na faktory dlouhodobého růstu podniku a získávání konkurenční výhody. Dále využívá hodnotového řetězce, cílem je vymezit aktivity a činnosti nutné k uspokojení požadavků zákazníka a ke snižování nákladů firmy.

Cíl práce a použité metody

Jako hlavní cíl své habilitační práce si autorka stanovila vytvořit návrh modelu řízení podniku s využitím manažersky orientovaného účetnictví. Tento hlavní cíl byl dekomponován na následující cíle dílčí, kterými jsou:

- analýza teoretických východisek týkajících se oblasti řízení podniku a manažerského účetnictví,
- analýza manažerských nástrojů a metod aplikovaných na podmínky podniků na Slovensku a v zahraničí,
- aplikace nástrojů a metod řízení na reálný podnik s využitím postupů manažerského účetnictví,
- vyhodnocení výsledků a závěrečné doporučení.

Metody, které autorka využila, jsou součástí případové studie vybraného podniku. Týkají se nejprve analýzy prostředí, ve kterém se podnik nachází, dále je využita metoda finanční a nákladové analýzy, metoda Balanced Scorecard a SWOT analýza.

Postup zpracování tématiky

V první kapitole si autorka stanovila jednotlivé postupové kroky habilitační práce, které potom v dalších částech práce realizovala.

V kapitole druhé se Ing. Jacková, PhD. věnuje řízení podniku všeobecně a z hlediska metody BSC, rešerše literatury v této části je zaměřena manažerské funkce a moderní přístupy v řízení podniku (jako např. MBO, KPI, ERP, a další). Podrobněji je rozpracována metoda Balanced Scorecard.

Kapitola třetí se zabývá vztahem řízení podniku a manažerského účetnictví, vymezuje manažerské účetnictví podle anglosaského a německého pojetí. Zatímco německé Kosten – und Leistungsrechnung je v podstatě účetnictví nákladů a výnosů orientované na rozhodování, anglosaské Management Accounting je více zaměřeno na strategické řízení podniku.

Autorka v této části zařadila velmi vhodně moderní metody manažerského účetnictví, jako např. Activity Based Costing (ABC), Target Costing (TC), Kaizen Costing (KC), QC (Quality Costing), systém manažerského environmentálního účetnictví (EMA) a další.

Nejpřínosnější je podle mého názoru kapitola čtvrtá, která popisuje využití manažerského účetnictví a v řízení podniku Slovalco, a.s., i když k ní mám určité výhrady. Metoda Balanced Scorecard je zřejmě v podniku využívána, ale jak Tab. 4.25 naznačuje, nejsou úplně shodně definovány cíle, metriky v jednotlivých posuzovaných oblastech. Je zde prostor pro návrhy na zlepšení, který autorka plně nevyužila, spíše se omezila na hodnocení stávajícího stavu.

Připomínku mám rovněž ke konstrukci SWOT matice, kde autorka uvádí jako příležitost diverzifikaci portfolia. Zde není jasné, zda podnik již má diverzifikováno podnikové portfolio

(pak by to byla silná stránka) nebo ne (slabá stránka podniku). Také číselné hodnocení jednotlivých faktorů není vysvětleno (např. řízený rozhovor s odborníkem z podniku).

Práce je zpracována vcelku přehledně, je doplněna množstvím tabulek, obrázků a grafů. Obsahuje ovšem také některé formální nedostatky, např. u některých tabulek nejsou uvedeny zdroje (např. s. 26, 33, 39, 64, 69).

Výsledné posouzení habilitační práce

- ✓ obsahové zaměření se jeví jako velmi aktuální,
- ✓ svým rozsahem je práce dostačující, chybí podrobnější rešerše zejména zahraniční literatury ke zvolenému tématu,
- ✓ vymezený globální cíl i dílčí cíle lze považovat za splněné,
- ✓ práce prohlubuje poznatky o zkoumané problematice, zejména v rovině aplikační a didaktické,
- ✓ zvolené metodologické postupy se jeví jako přiměřené k dosažení vymezených cílů,
- ✓ připomínky k práci jsou formulovány jako dotazy, resp. otázky do diskuze.

1. Ve své práci uvádíte, že zákaznická perspektiva v metodě BSC je „v červených číslech“ (s. 82). Jaká doporučení byste firmě Slovalco, a.s. dala, aby se tato situace zlepšila?
2. Jak by podle vás vypadal návrh strategické mapy vámi hodnocené firmy?
3. Uvažujete o ověření vámi navrženého modelu v praxi?

Předloženou habilitační práci i přes některé uvedené připomínky doporučuji k obhajobě a po jejím úspěšném vykonání doporučuji udělit Ing. Anně Jackové, PhD. titul docent.

V Pardubicích, dne 1. července 2014.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.